



Goed besturen is het afwegen van belangen.

Tweels Tweak: Samen voor ons eigen!

Door: Marc van den Tweel

23-02-2023

Politiek en Overheid

Het adagium van de ‘burger als klant’ heb ook ik lang aangehangen. Natuurlijk, de overheid en publieke organisaties in het algemeen, moeten adequaat en snel(ler) reageren, sensitiever zijn over wat er speelt in de samenleving, goed luisteren. Maar dat is dus niet ‘u vraagt, wij draaien’. Dat besef begint weer - en versneld - terug te komen in het publieke domein.

Het denken daarover kreeg de afgelopen weken bij mij een impuls door het beluisteren van de [podcast 'O, oh, De Mos' van het Algemeen Dagblad](#), waarin de grenzen van 'ombudspolitiek' verkend worden. Los van het feit dat de podcast, onder andere door het Haagse taalgebruik, volop herinneringen oproept aan [De Tegenpartij \('Samen voor ons eigen!'\)](#) van [Van Kooten en De Bie](#) zijn er ook inhoudelijke parallellen. Wat in de berichtgeving over de 'kwestie De Mos' naar de achtergrond verdwijnt (het gaat vooral over wel/niet corruptie), is dat het behartigen van belangen van het individu uiteindelijk niet is waar overheid en politiek voor zijn. Zij zijn er voor het algemeen belang en de belangenafweging. Ombudspolitiek kan leiden tot 'vriendjespolitiek' of zelfs tot corruptie (althans, dat is de aanklacht tegen De Mos *cum suis*). Politici zijn, dat staat in de wet, verkozen 'zonder last of ruggespraak'; dát zou centraal moeten staan in het gesprek hierover.

Uitdijende kieslijst

Een blik op de lijsten voor de komende verkiezingen laat zien dat deze aspecten meer aandacht mogen krijgen. De voortgaande focus op belangenbehartiging en/of deelbelangen - resulteert in een uitdijende kieslijst met steeds meer politieke partijen. Het is een riskante ontwikkeling, het zal de bestuurbaarheid van ons land niet ten goede komen. En het gaat voorbij aan de kernopgave van goed besturen: het afwegen van belangen.

Hoopgevend en verademend was het dan ook om het interview te lezen met de Amersfoortse wethouder Rutger Dijksterhuis, in [NRC Handelsblad \(9 februari 2023\)](#), over de issues die spelen bij woningbouw binnen de bebouwde kom. 'We zien bij veel woningbouwprojecten in de stad dat mensen willen meepraten, maar liefst ook over de vraag óf er überhaupt woningbouw komt', zegt hij. 'Dat speelt bij sociale woningbouw nog meer: daartegen is de weerstand vaak groter.' Maar burgerparticipatie gaat niet over "alles", zegt hij. 'Er is geen wet die zegt: burgers mogen alles bepalen. Wij zijn er als gemeente voor het algemeen belang, voor alle woningzoekenden die nog bij hun ouders wonen en niet betrokken zijn bij dit project. Wij zien een groot woningtekort en wijzen plekken aan voor woningbouw. Als alleen de bouwplannen doorgaan die door 100 procent van de omgeving worden verdragen, dan bouw je helemaal niets meer.'

Gordiaanse knoop

Inspraak, draagvlak en participatie zijn natuurlijk prachtige verworvenheden. Geen twijfel mogelijk. Maar in combinatie met juridisering, angst van bestuurders om mensen tegen te spreken, ombudspolitiek en belangenbehartiging worden ze *de facto* obstructie-instrumenten. Een Gordiaanse knoop die leidt tot inertie. Dat zouden we niet moeten willen.

Gaat dit alleen het openbaar bestuur aan? Nou, nee. Ook in het maatschappelijk middenveld (en in het bijzonder bij Goede Doelen) zien we dit instrumentarium opgang doen. Op zich niet zo gek, zij zijn natuurlijk bij uitstek vertegenwoordigers van (deel-) belangen. Maar pas op dat de wal het schip niet keert. Want ook zij (wij) hebben een bredere verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid voor een land waarin belangen afgewogen worden en de trein niet knarsend en onmachtig tot stilstand komt.

*Tweels Tweak wordt op persoonlijke titel geschreven door **Marc van den Tweel**. Van den Tweel is algemeen directeur van sportkoepel NOC*NSF en toezichthouder bij het Rijksmuseum van Oudheden, Sport- en congrescentrum Papendal en FREE Nature. Voorheen was hij algemeen directeur bij Natuurmonumenten en Ronald McDonald Kinderfonds en marketingdirecteur bij het Wereld Natuur Fonds. Hij schrijft en spreekt over 'de marketing van idealen'.*

*Meer over goede doelen en de publieke zaak is te lezen in het boek **Marktgericht, missiegedreven** dat Marc van den Tweel schreef. Marktgericht, missiegedreven kost €19,99 en is verkrijgbaar via de boekhandel of in de webshop van **Walburg Pers**.*

Over de auteurs

Marc van den Tweel (voorheen o.a. WNF, Ronald McDonald Kinderfonds en Natuurmonumenten) is algemeen directeur van sportkoepel NOC*NSF. Het is misschien wel Van den Tweels grootste verdienste dat hij het toch wat bedaagde Natuurmonumenten langzaam in een actiestand heeft weten te zetten: militant genoeg om politieke meters te maken, sjiek genoeg om niet de achterban te vervreemden. 'Actievoeren met een stropdas', noemt Van den Tweel dat. De pittige strijd rond het Kustpact is er een mooi voorbeeld van. Maar ook het verrassende Maatschappelijk Regeerakkoord dat onder Van den Tweels regie werd ondertekend door onder andere ING, LTO, ANWB en NOC *NSF. Die breedte was een meesterzet, die deze knipoog naar de formatie veel impactvoller maakte dan een voorspelbaar manifest vanuit de 'groene kerk'. De holistische visie op natuurbehoud, politiek gogme, civil power en marketingfeeling vormen de onvervreembare handtekening van Van den Tweel.